

Probírám se čtvrtstoletí starými materiály z mého pobytu ve Wetzlaru u firmy Leitz. V mém „kutlochu“ je útulně, stolní lampa vykrajuje světelným kuželem ze tmy klávesnici a monitor počítače na mém pracovním stole – jinak je v pokoji přítmí. Otevírám knihu o leikách, kde je hned v úvodu povídání o jejich tvůrci Oskaru Barnackovi. Najednou se sama od sebe rozsvítí obrazovka počítače a na ní se objeví on sám, jako bych s ním „skajpoval“. Nepřipadá mi to divné, i když vím, že letos uplyne sto třicet let od jeho narození a že zemřel ve věku pouhých sedmapadesáti let v roce 1936.

„Vím, že sbíráš fotografickou techniku, zvláště kinofilmové přístroje, které jsou mým odkazem lidu fotografickému“, zní poněkud starobyle první věta jeho projevu. Odpovídám „a byl to opravdu geniální odkaz, neboť téměř beze změn vládl fotografii více než sedmdesát pět let a jméno Leica se stalo stejným pojmem jako třeba Ford nebo Aspirin!“

Další konverzace už jde přímo k věci – jak to, že tato vláda už končí, vždyť se tolikrát osvědčila? Odpovídám, že v souladu s technickým vývojem našeho světa byla chemická fotografie (dnes říkáme „analogová“) nahrazena elektronickou – digitální. Hranice klasické fotografie, po sedmnáct desetiletí trpělivě kousek po kousku posouvané dál a dál za méně nápadným a stále kvalitnějším zachycováním skutečnosti, se rázem skokem ocitly v dosud jen vysněné oblasti – dnes se dá fotografovat prakticky pořád, ve dne i v noci, zblízka i na dálku, obrázky, zásadně barevné, se mohou hned po zachycení prohlédnout, poslat třeba na druhý konec světa, a to nejen obrázky statické, ale i pohyblivé, s autentickými zvuky.

Pan Barnack by chtěl, abych mu předvedl některé digitály ze své sbírky, sleduje mých pár kroků ke skříni s vitrínami, jak vytahuji namátkou tři přístroje – a nestačí se divit, jak jsou miniaturní a elegantní. „Ale ty nejkvalitnější stále dodržují Vámi zavedený formát přibližně dvaapůlkrát tři a půl centimetrů, stejný, jaký měla už „Pra-Leica“ v roce 1913! Mají sice už úplně automatické zaostřování a nastavování expozice, ale stále se drží třeba možnosti výměny objektivů, uspořádání hledáčku a spouště na těle přístroje - i když hledáček i spoušť jsou už elektronické – ale bez baterií je každý takový „digitální zázrak“ jen kouskem mrtvé hmoty. Zato při vložení baterie s vámi mnohý přístroj i konverzuje, ví, kolikátého je a v které části naší planety se nachází a kolik života baterie mu ještě zbývá!“

Musím mu vysvětlit, že v digitálu žádný film citlivý na světlo není a na jednu „náplň“-paměťovou kartičku – se dají zachytit stovky obrázků, které si mohu hned prohlédnout na „sklíčku“ displeje. Snímky, které se mi nelíbí, mohu hned smazat a využít tak dokonale kapacity paměti. Většina digitálů má ve svém těle zabudovaný blesk a makrorežim pro fotografování zblízka. Přístroje poznají, jestli fotografujeme venku nebo uvnitř, některé dokonce i pod vodní hladinou. Pravdou ale je, že většině těch „normálních“ voda ani prach a nízké teploty příliš nesvědčí – inu, vždyť jsou „na baterky“!

Z vitríny vytahuji ruskou kopii jeho leiky pro porovnání – je to excelentní kousek elegantní konstrukce a poctivé jemné mechaniky z ušlechtilých kovů – žádné plasty (abych měl originál, na to bych musel být milionář)! Moje pýcha nad dnešní technikou rychle splaskne, když si uvědomím, jaká revoluce to byla se zavedením kinofilmové Leicy do sériové výroby před devadesáti lety a že zásadní konstrukční parametry platí dodnes i pro tak odlišnou techniku, jakou jsou digitály. Naopak – co některé firmy dnes zavádějí jako „převratnou novinku“, mívá často jepičí život kratší než jeden rok. Například téměř každá firma pro deset typů svých přístrojů používá neméně než deset různých typů baterií, které nejsou navzájem záměnné!

Při příjemné rozpravě s panem Barnackem ztrácím pojem o čase, zjišťuji, že jsme oba stejně zapálení pro fotografickou techniku, jemu dělá dobře, že o jeho vynálezu mám vysoké mínění. Já se naopak s ním podělím o mé znalosti digitálních přístrojů, až z obrazovky počítače zjistím, že už je dávno po půlnoci a je tedy nejvyšší čas se trochu vyspat.

Trochu s rozpaky končím debatu s panem Barnackem, obrazovka opět sama od sebe ztemní a já si kladu otázku, zda je dnešní technika (a to nejen fotografická!) opravdu tak geniální a dokonalá.

Usínám s reálným poznáním, že skutečně všechno dnešní a moderní nemusí vždycky znamenat jednoznačný pokrok a zlepšení našeho světa a života.